

Un alt război vesel

Legenda Războiului troian a dat naștere nu doar unui număr impresionant de tragedii, ci și câtorva lucrări vesele, în care vestiții eroi (Ahile, Agamemnon, Hector și ceilalți) sunt demitizați, ironizați, caricatunizați. În teatru, cea mai celebră prelucrare în cheie comică a întâmplărilor din Războiul Troiei îi aparține, fără îndoială, lui Shakespeare (**Troilus și Cressida**); în muzică, parodia "evenimentului" (de fapt, a peripețiilor premergătoare lui) poartă semnătura lui Jacques Offenbach, căruia **Frumoasa Elena** i-a adus, în 1865, consacrarea ca autor de operetă. O muzică sprintă, cantabilă, un libret (Henri Meilhac și Ludovic

Halévy) plin de haz, cu multe elemente actualizante, la vremea aceea, au garantat o foarte călduroasă primire

a lucrării din partea publicului panzian. Teatrul de Operetă "Ion Dacian" o propune acum și publicului bucureștean, căruia nu i-a putut fi mulți ani oferită din cauza... titlului, socotit de cenzura ceaușistă o aluzie ironică la Urîta (de toată lumea) Elena. Pentru montare s-a recurs, în chip inspirat, la serviciile unui regizor de teatru cu solide succese (mai ales) în comedie, Mircea Cornișteanu, care a asigurat și versiunea românească – abundant reactualizată – a libretului. Colaborând fericit cu directorul Constantin Petrovici (care a condus orchestra autoritar și, totodată, dezinvolt, participând prin mimică la desfășurarea veselă de

pe scenă), cu scenograful Mihai Mădescu (un decor mobil și plăcut ochiului) și Luana Drăgoescu (ale cărei costume, foarte strălucitoare, nu au flatat întotdeauna siluetele interpreților), cu coregraful Francisc Valkay (numerele dansante au fost, ca de obicei, caracterizate prin fan-tezie și acuratețe), Mircea Cornișteanu a izbutit un spectacol viu, amuzant, la intersecția dintre operetă și **musical**. Au impresionat, de asemenea, prestațiile **actoricești** ale interpreților (lucru adesea neglijat pe scena lirică), menționabili în acest sens fiind, alături de protagoniștii Mioara Manea (Elena) și Alexandru Agarici (Paris – debutant în arta cântului), Nicolae Simulescu (Calchas) și Paul Lăzărescu (Menelaos). Cum spunea cineva în spatele meu, "De mult nu m-am distrat așa de bine la Operetă !"

A.G.

teleteatru

Jocul nu-i joacă

Dramaturg și actor, e firesc ca Paul Ioachim să persevereze în descrierea mediului pe care-l cunoaște cel mai bine: teatrul. Dacă în **Carlo contra Carlo** își lua distanță de două secole față de subiect, în **Total e un joc** se apropie de prezent – chiar prea mult, piesa datând din anii '80, când se spune că ar fi fost "blocată" din cauza aluziilor la... cultul personalității !

Versiunea televizată (diferită de spectacolul Teatrului Odeon în regia Olimpiei Arghir, cu premiera în aprilie '91) se concentrează asupra sorgintei pirandeliene a textului. A pre-textului, mai bine zis, pentru că în fond e vorba de o **farsă** scrisă după rețetele infailibile ale teatrului boulevardier, care însă invită – mai în glumă, mai în serios – și la meditații legate de viață și artă, de cabotinism în realitate și autenticitate pe scenă și viceversa. Distribuția, în alcătuirea ei,

crează noi prilejuri de amuzament și ironie autobiografică. Atât de rar curtat de aparatul de filmat, Damian Crășmaru delectează cu o savuroasă compoziție cu dublu chip: vedetă răsfățată și suficientă și tată de familie și viitor socru docil. Revolta actorului împotriva tiraniei regizorului se consumă în buna tradiție a modelului italian, chiar dacă invocat e Molière, și cortina coboară definitiv pentru personaj. Îl secondează cu fină discreție Ileana Cernat, jucând mediocritatea unei actrițe-soție de-a doua, grijulie și supusă. Exuberantă de la prima (și cam singura) apariție, Florina Luican e etema dublură plină de aplomb și energie. Oana Ioachim "deschide" spectacolul schițând un insolit "dialog" cu publicul telespectator, modalitate uitată înainte de a fi conturată; actrița se descurcă însă cu dezinvoltură prin meandrele sentimentelor eroinei: jună-primă capricioasă, pe punctul de a se căsători cu partenerul de teatru, se-ndrăgostește brusc și neașteptat de un necunoscut. Ingrata partitură (vizată și de

cenzură !) a adulatului-abandonat-autoritar-inafatat i-a revenit lui Mircea Rusu, căruia îi place să detalieze excesele dictatoriale și înclinațiile narcisiste ale actorului-regizor-autor, adăugând și un grăunte de persiflare necesar în satirizarea acestei plurale ipostaze. Valentin Uritescu, ca de obicei, aduce un apăsător accent de veridicitate specialistului din culise. Lucian Ifrim reușește treptat să focalizeze atenția asupra sa, prin maniera neostentativă în care își dezvăluie personajul amintind de un anume Candide, de astă dată picat în lumea fătarnică a iluziilor absolute pe care el e sortit să le spulbere prin sinceritatea sa maladivă: "Nu pot să mint, leșin !"

Cornel Todea s-a angajat să coordoneze glisarea celor trei planuri interferente ale acțiunii – teatru în teatru, teatru în viață, teatru în teleplay – și a izbutit emoționante momente de tensiune psihologică într-o mică bijuterie dedicată histrionismului și sacrificiilor sale.

Irina Coroiu